

Nr 18

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar m. m., såvitt avser kronoparken Bogesund i Stockholms län m. fl. fastigheter.

I en till riksdagen den 22 mars 1957 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 134, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Utskottet — som har för avsikt att framdeles handlägga de under punkterna 2, 3, 5—7, 9 och 11 i propositionen angivna förslagen — behandlar i förevarande utlåtande de under punkterna 1, 4, 8 och 10 i propositionen upptagna ärendena.

Beträffande utredningen i dessa ärenden, som i utlåtandet upptagits under punkterna 1:o—4:o, får utskottet, i den mån ej därför närmare redogöres i det följande, hänvisa till statsrådsprotokollet.

1:o

Kronoparken Bogesund i Stockholms län

Vaxholms stads drätselkammare har i skrivelse den 27 juni 1951 jämte därefter avgivna skrifter gjort framställning om att ön Myrholmen å fastigheten Söderkulla 1¹ under kronoparken Bogesund i Stockholms län skulle överlåtas till staden utan ersättning.

Myrholmen, som är belägen ca 50 meter norr om Vaxön samt ca en kilometer från Vaxholms centrum, upptar en areal av 1,35 hektar, varav 1,15 hektar skogsmark och återstoden bergimpediment längs stränderna. Skogstillgången beräknades år 1954 till ca 180 m³sk, varav 160 m³sk 80-årig barrskog och 20 m³sk äldre ekar. Enligt ett år 1953 upprättat avstyckningsförslag skall till Myrholmen höra ett vattenområde om 7,24 hektar. Inom området finnes tillgång till gott fiske. På holmen, som ingår i stadsplan för Vaxholms stad, finnes ej några byggnader. Holmen är numera inkorporerad med Vaxholms stad.

Myrholmen — som av staden avses att användas som folkpark — har i mars månad 1954 saluvärderats av domänverkets värderingsförrättningsman, jägmästaren A. Hellström, i enlighet med följande värdering:

1,35 hektar à 10 000 kronor	13 500 kronor
50 m ³ sk skog à 35 kronor	1 750 »
110 m ³ sk skog à 18 kronor	1 980 »
fiske	2 000 »
	Summa värde 19 230 kronor

eller i runt tal 19 200 kronor.

Enligt det av Hellström upprättade, den 31 mars 1954 dagtecknade värderingsinstrumentet bör i övrigt vid en försäljning i huvudsak vissa närmare angivna villkor föreskrivas.

I anledning av vad staden anfört om att Myrholmen skulle överlåtas utan vederlag har *fortifikationsförvaltningen* i yttrande den 12 mars 1955 framhål- lit bl. a. följande. 1925 års härordningsbeslut medförde en betydande reduce- ring av garnisonen i Vaxholm. För att bereda staden vederlag för de förluster detta medförde för staden träffades bl. a., efter riksdagens hörande (prop. 1934: 202), den 29 juni 1934 avtal mellan fortifikationsdepartementet och sta- den. Enligt avtalet överlätts bl. a. Myrholmen till staden utan ersättning. Enär det framkommit, att kronans äganderätt till Myrholmen icke skulle vara obe- stridlig, skedde överlåtelsen till staden med den rätt kronan kunde äga till holmen. Av en i november 1935 verkställd utredning rörande äganderätten till Myrholmen framgick, att kronan icke ägde någon som helst rätt till holmen, varför avtalet sålunda i denna del icke kunde fullföljas. Vid kompensations- förhandlingarna, som föregick 1934 års avtal, hade Myrholmen ansetts ha ett värde av allenast 750 kronor. Som förhandlingarna rört sig om förhållandevis höga belopp och då i avtalet klart utsagts, att Myrholmen överlåtits endast med den rätt kronan kunde äga, syntes enligt fortifikationsförvaltningen skäl icke föreligga att nu överlåta holmen utan ersättning.

Sedan *domänstyrelsen* hemställt om avslag å stadens framställning om att holmen skulle överlåtas utan ersättning, har *drätselkammaren* i staden över- lämnat ett av lantmätaren K.-E. Eriksson, Hälsingborg, upprättat värderings- instrument rörande Myrholmen. Eriksson, som upplyst att holmen i stads- planen upptagits såsom park, har i instrumentet på grundval av de mark- värden, som tillämpats vid andra försäljningar av liknande skärgårdsöar, funnit marken böra åsättas ett värde av 55 öre för kvadratmeter eller totalt i runt tal 7 500 kronor. Vattenområdet och fisket har icke ansetts böra åsättas något särskilt värde. Beträffande skogen har värderingsmannen föreslagit, att endast den skog, som vid ett varaktigt skogsbruk omedelbart kan utta- gas, skall upptagas med särskilt värde. Drätselkammaren accepterar för sin del resultatet av den utav Eriksson verkställda värderingen.

Slutligen har *statskontoret* anfört, att någon överlåtelse av Myrholmen till Vaxholms stad utan ersättning icke kan komma i fråga. Ämbetsverket anför vidare, att anledning torde saknas att frånga den av domänstyrelsen an- givna köpeskillingen, 19 200 kronor, samt att, då staden avböjt erbjudande om förvärv på nämnda villkor, framställningen icke bör föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Departementschefen har anfört följande.

»Liksom fortifikationsförvaltningen, domänstyrelsen och statskontoret anser jag anledning saknas att utan ersättning till Vaxholms stad överlåta ön Myrholmen. Då nämligen i 1934 års avtal uttryckligen utsagts, att holmen skulle överlåtas till staden endast med den rätt kronan kunde äga till densamma, kan staden icke — sedan det utretts, att kronan vid tidpunkten för avtalets ingående icke var ägare till holmen — på grund av avtalet som sådant göra anspråk på att denna, som först i samband med inlösen av Bogesundskomplexet kommit i kronans ägo, nu skall överlåtas utan vederlag. Det synes mig emellertid skäligt, att staden med hänsyn till de särskilda omständigheterna i ärendet beredes tillfälle att förvärva holmen till ett reducerat pris. En i förhållande till domänstyrelsens förslag så avsevärt reducerad köpeskillning, som den staden föreslagit, bör dock enligt min mening ej ifrågakomma. En köpeskillning av 12 000 kronor synes mig emellertid skäpligen kunna godtagas. Enligt vad jag under hand inhämtat har drätselkammaren i Vaxholms stad förklarat sig beredd att förvärva Myrholmen till detta pris.»

Utskottet. Utskottet har intet att erinra mot att Myrholmen överlåtes till Vaxholms stad. I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna och departementschefen finner utskottet, att staden bör erlægga betalning för holmen. I betraktande av de i ärendet föreliggande särskilda omständigheterna anser sig utskottet kunna godtaga förslaget om en till 12 000 kronor reducerad köpeskillning. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att ön Myrholmen å fastigheten Söderkulla 1¹ i Vaxholms stad, Stockholms län, må försäljas till staden för en köpeskillning av 12 000 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som föreslagits i det av jägmästaren A. Hellström upprättade, den 31 mars 1954 dagtecknade värderingsinstrumentet.

2:o

Bredaryd 20¹ i Jönköpings län

Domänstyrelsen (skr. 14/1 1957) hemställer, att av kronoegendomen förra kompanichefsbostället 1 1/2 mantal Bredaryd 20¹ i Bredaryds socken, Jönköpings län, skall till Bredaryds kommun försäljas två områden om ca 3,71 och 4,787 hektar för en köpeskillning av 60 000 kronor samt på vissa villkor i övrigt.

Områdena ingår i byggnadsplanelagd mark. Det mindre området utgöres enligt byggnadsplanen av 1,7 ha kvartersmark för bostads- och industriändamål, 0,9 ha parkmark samt återstoden av mark för vägar och torg. Området om ca 4,8 ha är i planen utlagt till park.

Enligt uttalande av *bostadsstyrelsen* den 16 juli 1954 kan av det mindre

området kvartersmarken åsättas ett värde av 2 kr/m² och parkmarken 50 öre/m². Med ledning härav utgör saluvärdet å området 38 890 kronor. Det andra försäljningsområdet har av *domänintendenten* i mars 1955 värderats efter 50 öre/m² till 23 935 kronor exklusive värdet av växande skog. Värdet av skogen har av *domänstyrelsen* den 16 februari 1956 fastställts till 4 000 kronor. Saluvärdet å detta område skulle sålunda i avrundat tal utgöra 27 900 kronor.

Domänstyrelsen, som sedan 1950 förhandlat om försäljning till kommunen av den inom byggnadsplanen belägna marken, har i september 1956 föreslagit kommunen att förvärva ifrågavarande försäljningsområden för tillhoppa 60 000 kronor. Styrelsen har därvid i anslutning till av revirförvaltaren gjort uttalande om prissättningen av området om ca 4,8 ha funnit skäligt reducera priset å detta område, som enligt byggnadsplanen ej skall bebyggas. Kommunalfullmäktige har beslutat inköpa områdena för 60 000 kronor.

Departementschefen har icke haft något att erinra mot försäljningsförslaget.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag tillstyrkes av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må medgiva, att av kronoegendomen Bredaryd 20¹ i Bredaryds socken, Jönköpings län, må till Bredaryds kommun försäljas dels ett område om 3,71 hektar, vari ingår avstyckade fastigheterna Bredaryd 10⁵, 10⁶ och 10⁹, dels ock ett område om 4,787 hektar, allt för en köpeskilling av 60 000 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

3:o

Kronoparken Ed i Älvsborgs län

Domänstyrelsen (skr. 8/11 1956) hemställer, att ett område om ca 6,2 hektar av fastigheten Ed Västra 2¹ i Eds municipalsamhälle i Dals-Eds socken, Älvsborgs län, vilket område finnes närmare angivet å en av distriktslantmätaren Å. Löfgren år 1955 upprättad karta, skall på vissa angivna villkor försäljas till Eds municipalsamhälle.

Det för försäljning avsedda området omfattar en areal av omkring 6,203 hektar skogsmark och är beläget omkring 700 meter väster om Eds järnvägsstation invid allmänna vägen Ed—Nössemark och i omedelbar anslutning till befintlig bebyggelse i samhället. Av området, som ingår i ett för Eds municipalsamhälle upprättat stadsplaneförslag, skall 3,84 hektar tagas i anspråk för kvartersmark, 0,65 hektar för gatumark samt 1,71 hektar för parkmark. Förrådet av växande skog å området har uppskattats till 765 m³sk medelålders till äldre barrskog av delvis mycket god beskaffenhet. Områdets

värde har vid av jägmästaren A. Hellström i maj 1956 utförd saluvärdering beräknats till i runt tal 110 000 kronor, därvid kvartersmarken uppskattats efter 2: 25 kr/m² och skogsvärdet uppförts med 36 000 kronor. Kvartersmarksvärdet, 2: 25 kr/m², inkluderar dels värdet av 70 m³ skog motsvarande 4 300 kronor, dels värdet av parkmark enligt stadsplaneförslaget.

Bostadsstyrelsen har efter hörande av länsbostadsnämnden uppskattat områdets nuvärde exklusive skogsvärdet till 53 000 kronor.

Hellström har med anledning av bostadsstyrelsens värdering verkställt en ny beräkning enligt vilken värdet skulle bli i runt tal 100 000 kronor. Han har därvid, med godtagande av det av bostadsstyrelsen angivna kvartersmarksvärdet dels ökat skogsvärdet med angivna 4 300 kronor, dels räknat med ett parkmarksvärde av 50 öre/m².

Domänstyrelsen har för sin del icke haft något att erinra emot att området åsattes ett saluvärde av 100 000 kronor. Enligt styrelsen bör dock skogsvärdet vid försäljningstillfället omräknas enligt då gällande dagspriser, enär en del av skogen beräknas bli avverkad omedelbart efter köpet.

Departementschefen har anfört följande.

»Enligt domänstyrelsens förslag skall ett område om ca 6,203 hektar av ifrågavarande kronopark försäljas till Eds municipalsamhälle. Salulotten, som utgöres av skogsmark, föreslås försåld för en köpeskillning av 100 000 kronor, varav å själva skogen belöper ca 40 000 kronor. Med hänsyn till att å salulotten förekommande skog till en del beräknas bli avverkad omedelbart efter köpets avslutande har vid värderingen viss skog åsatts dagspris. Domänstyrelsen har därför föreslagit, att skogsvärdet vid försäljningstillfället skall få omräknas med ledning av de vid denna tidpunkt gällande virkespriserna.

Mot domänstyrelsens försäljningsförslag har jag icke något att erinra. Den av styrelsen redovisade värderingen synes mig sålunda kunna godtagas. Jag finner även skäligt, att på av styrelsen anförda grunder det salulotten åsatta skogsvärdet blir föremål för omprövning i samband med försäljningens genomförande. Styrelsen synes därför böra bemyndigas att företaga sådan jämkning av köpeskillningen, som må föranledas av vid försäljningstillfället rådande virkespriser.»

Utskottet. Det framlagda försäljningsförslaget möter ingen invändning från utskottets sida. Ej heller har utskottet något att erinra mot att skogsvärdet får omprövas med hänsyn till de dagspriser, som gäller när försäljningen genomföres. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att av fastigheten Ed Västra 2¹ under kronoparken Ed, Dals-Eds socken, Älvsborgs län, må säljas ett område om ca 6,203 hektar till Eds municipalsamhälle för en köpeskillning av 100 000 kronor — med rätt för domänstyrelsen att företaga sådan jämkning av nämnda köpeskillning, som må betingas av vid försäljningstillfället rådande virkespriser — och på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

4:o

Varberga nr 1 i Örebro stad

Domänstyrelsen (skr. 14/12 1956) hemställer, att ett område om ca 131 600 m² av kronoegendomen Varberga nr 1 (stadsäga nr 383) i Örebro stad skall på vissa villkor försäljas till staden.

Stadens förvärv avser ett område som — å den två kilometer väster om stadens centrum belägna egendomen — ligger öster om den blivande s. k. Västerleden. Området avses enligt ett av staden företett stadsplaneförslag att disponeras för företrädesvis bostadsbebyggelse. En del, 26 200 m², är ämnad till idrottsområde.

Bostadsstyrelsen har saluvärderat bostadsmarken till 216 000 kronor och idrottsmarken till 39 000 kronor. Områdets sammanlagda saluvärde, 255 000 kronor, motsvarar ett genomsnittligt pris för kvadratmeter markyta av i runt tal en krona 95 öre.

Departementschefen har liksom domänstyrelsen tillstyrkt, att området säljes till staden för en köpeskillning motsvarande ett pris av 1:95 kr/m².

Utskottet. Försäljningsförslaget föranleder icke någon erinran från utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må medgiva, att ett område om ca 131 600 m² av kronoegendomen Varberga nr 1 eller stadsäga nr 383 i Örebro stad må försäljas till staden för en köpeskillning av en krona 95 öre för kvadratmeter och på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

Stockholm den 24 april 1957

På jordbruksutskottets vägnar:

ANDERS PETTERSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Jon Jonsson, Bertil Andersson, Eskilsson, Sigfrid Larsson, Mossberger, Johan Persson, Kristiansson, Franzén*, Hedström* och Uno Olofsson; samt

från andra kammaren: herrar Pettersson i Dahl, Gustafson i Dädesjö*, Antby*, Andersson i Hyssna, Östlund, Agerberg*, fru Lindskog*, herr Johanson* i Västervik, fru Jäderberg* och herr Johansson* i Öckerö.

* Ej närvarande vid juste ringen.